



Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Tıp Fakültesi

COVID-19

KORUNMA YÖNTEMLERİ

Enfeksiyon Kontrolü ve İzolasyon Önlemleri

Prof. Dr. Mustafa Kasım
KARAHOCAGIL

GİRİŞ

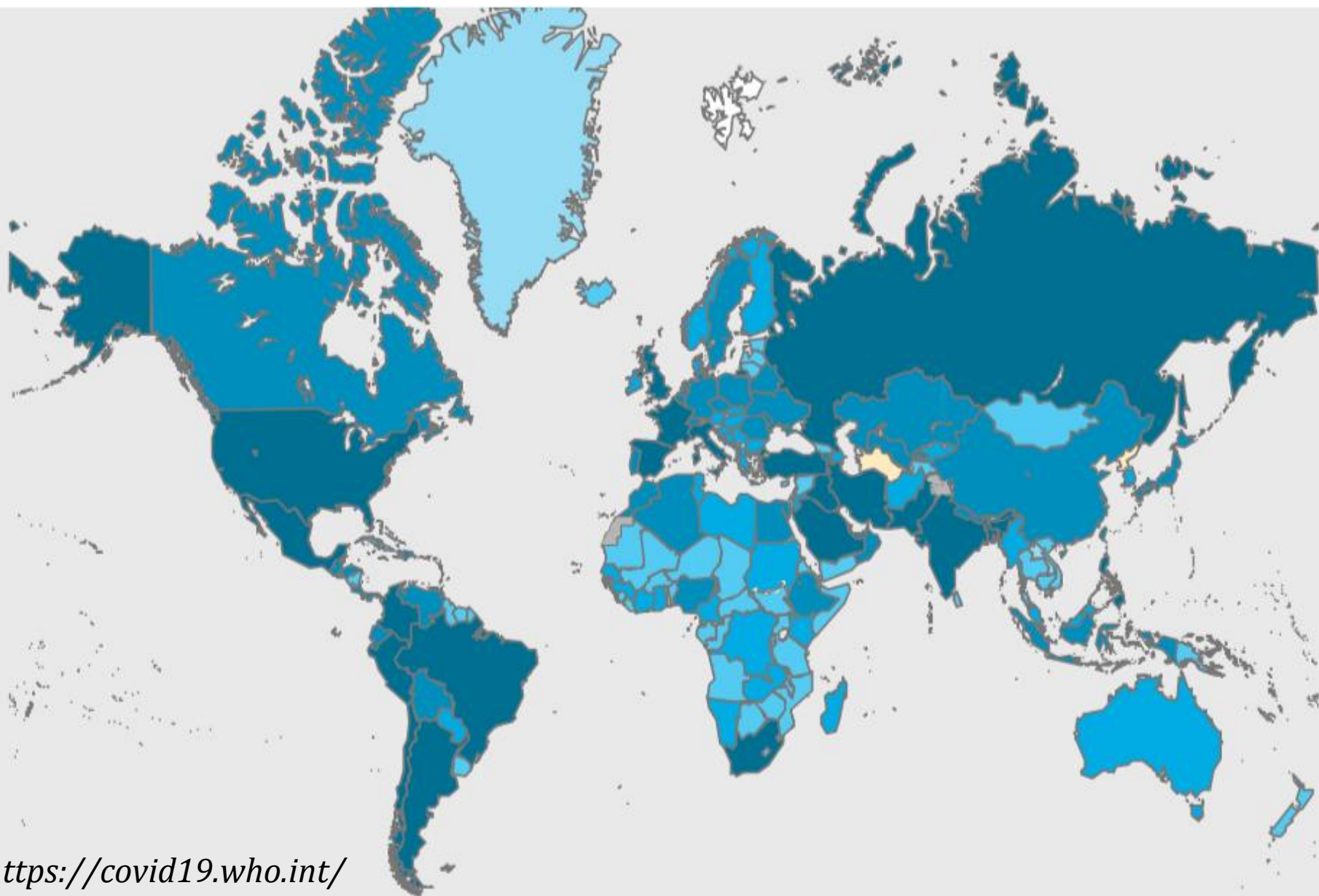
- I. Dünya Savaşına denk düşen İspanyol Gribi Pandemisinden günümüze kadar ilk defa gerçek bir pandemi ile mücadele ediyoruz.
- Yılbaşında Çin'de başlayan ve kuzey yarım kürede yayılan pandemi bahar aylarında Avrupayı etkiledikten sonra hız kesmeden yaz aylarında Amerika Kıtasına ve güney yarımküreye yöneldi.
- İkinci dalganın konuşulduğu bu günlerde; **dünya çapında 300 binin üzerinde günlük yeni tanı alan vaka sayısı ile en fazla vaka bildirimine ulaşıldı.**
- **Dünyada 35 milyona yakın insan doğrulanmış Covid-19 tanısı aldı ve 1 milyonu aşkın insan enfeksiyon nedeniyle kaybedildi**





**World Health
Organization**

3 October 2020, there have been **34,495,176 confirmed cases** of COVID-19,
including **1,025,729 deaths**, reported to WHO.



<https://covid19.who.int/>

GİRİŞ

- COVID-19 insandan insana bulaşabilen ve çok sayıda insanı hızla enfekte edip sağlık sistemi kapasitelerini zorlayan ve ciddi halk sağlığı acil durumu oluşturan yeni bir pandemik virustur.

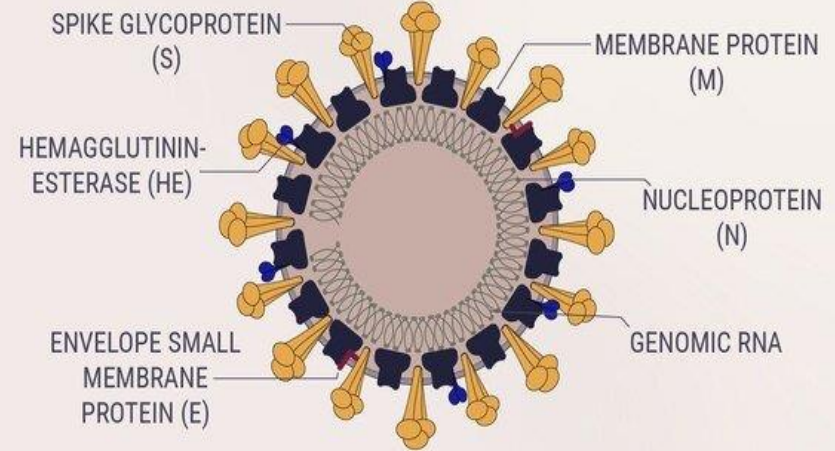
- Salgınla ilgili olarak;**

- Bir yandan akut evrede **mevcut hastaların tanı ve tedavisi** için çabalar sürmekte,
- Bir yandan bilimsel çalışmalar yapılarak virüs hakkında bilgilerimiz artırılmakta ve **virüse karşı ilaç ve aşı çalışmaları yürütülmekte** ve
- **Bir yandan da** enfeksiyon kontrolü ve izolasyon yöntemleri uygulanarak virüs yayılımı yavaşlatılmaya **zaman kazanmaya** çalışılmaktadır.

COVID-19

Medscape

The virus associated with the outbreak originating in Wuhan, China, has been designated **severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2)**. The disease caused by that virus is now officially called **COVID-19**.



ENFEKSİYON KONTROLÜ

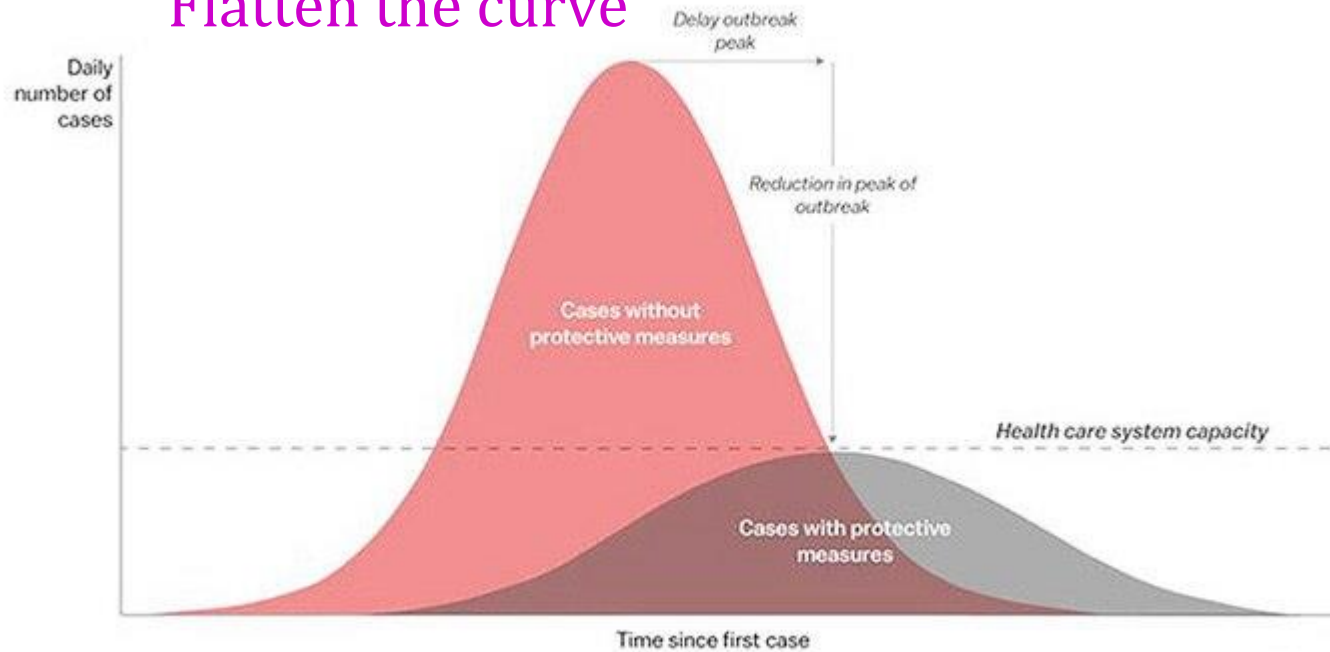
- ◉ Korunma önlemleri uygun biçimde uygulandığı taktirde **hastalığın bir anda çok sayıda insana yayılmasının ve ülkelerin sağlık sistemlerinin kapasitesinin aşılmasının önüne geçilebilir.**
- ◉ **Henüz ne etkili bir ilaç ne de etkili bir aşı bulunamadığı düşünülürse virüse karşı zaman kazanmaktan başka bir çaremiz yoktur.**
- ◉ Zaman kazanmak **herkesin en etkili tedaviye veya aşıya ulaşabilmesi** ve hastalığı en az hasarla atlatabilmesi açısından önemlidir.
- ◉ **Virüse karşı zaman kazanmanın en etkili yöntemi ise enfeksiyon kontrolü ve izolasyon önlemleri ile mümkündür.**

ENFEKSİYON KONTROLÜ

◉ Enfeksiyon kontrolü ve izolasyon önlemlerinin amacı;

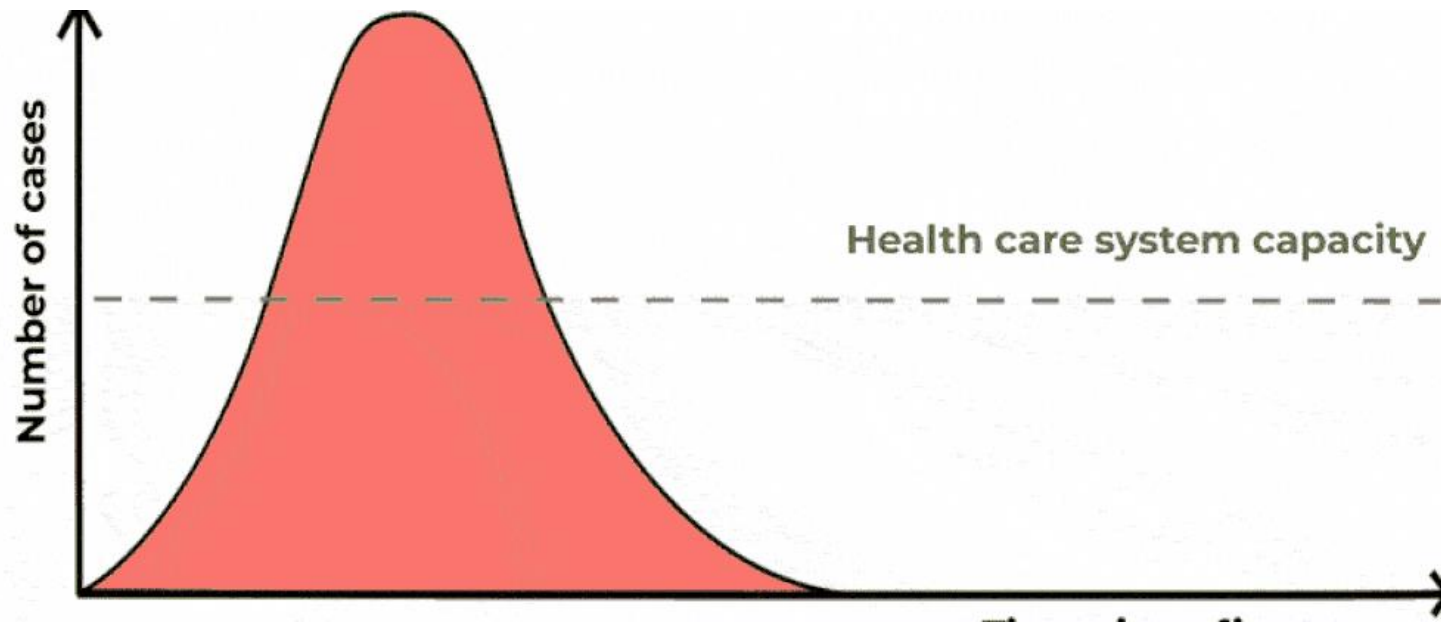
- Virüs maruziyetini azaltmak,
- Salgının yayılımını yavaşlatarak etkilerini azaltmak,
- Sağlık sistemi kapasitesini aşan kitlesel vaka sayılarını ve buna bağlı ölümleri engellemek ve
- Etkili bir tedavi ya da aşı bulununcaya kadar zaman kazanmaktır.

Flatten the curve



Medscape

Source: CDC



BULAŞ YOLLARI

COVID-19 TRANSMISSION



HUMAN
CONTACT



CONTAMINATED
OBJECTS

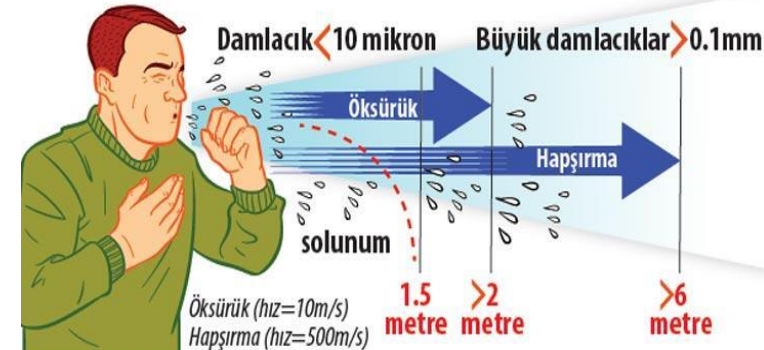
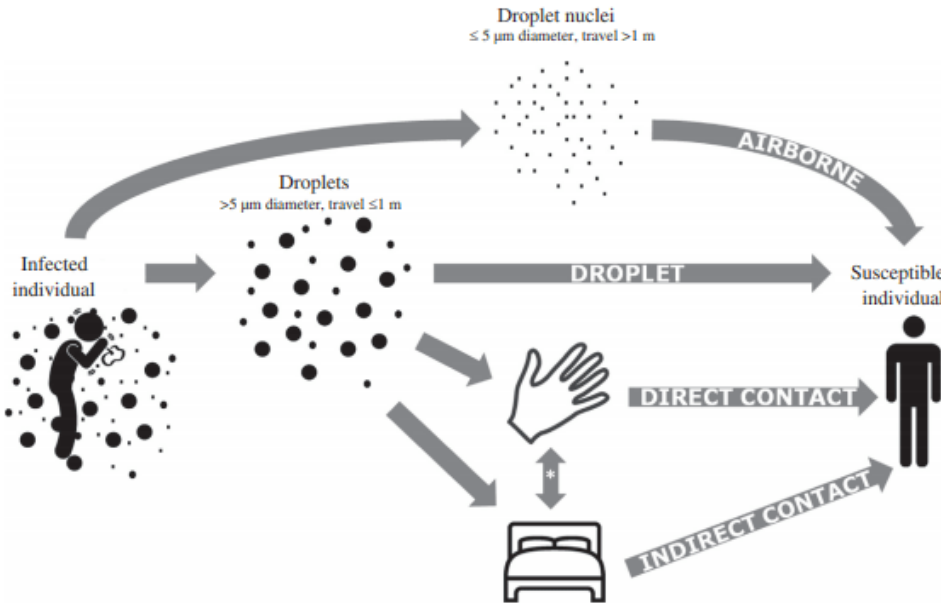


AIR
TRANSMISSION

- COVID-19 etkeni (SARS-CoV-2) insandan insana **damlacık, temas ve bazı durumlarda aerosol** yoluyla bulaşır.
- Damlacık:** Hasta kişinin öksürme-hapşıрма ve konuşması sırasında solunum yollarından yayılan damlacıkların direkt olarak solunum yollarına ulaşması ile oluşur.
 - >5µm partiküller en fazla 6 feet (1.83mt) uzağa ulaşır
- Temas:** Damlacıkların bulaştığı canlı cansız yüzeylerle el temasının ardından ellerin ağız, burun veya göz mukozalarına teması ile oluşur.
- Aerosol yoluyla bulaşın ise** aerosol oluşturan işlemler sonrasında ortaya çıkan solunum partiküllerle ilişkili 1.83mt den daha uzaktan gerçekleşen bulaş ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

İNSANDAN İNSANA BULAŞ

- Hastaların bulaştırıcılığı (presemptomatik dönemde, 1-2 gün önce başlar ve semptomlar kaybolunca biter) daha yüksek olmakla birlikte **asemptomatikler** de bulaştırıcıdır.
- Genel olarak, insanlarla **ne kadar yakın ve uzun** etkileşime girilirse bulaşma riski o kadar yüksek olur.
- **Virüs tükürük, balgam, gaita ve kanda** gösterilmiş ancak bulaştaki rolleri henüz tam olarak aydınlatılamamıştır.



* Transmission routes involving a combination of hand & surface = indirect contact.



Latest Issue
Volume 71, Issue 1
1 July 2020

COMMENTARY

It is Time to Address Airborne Transmission of COVID-19

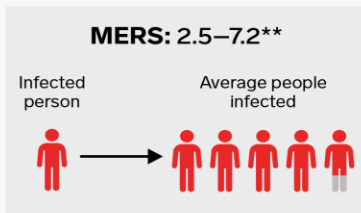
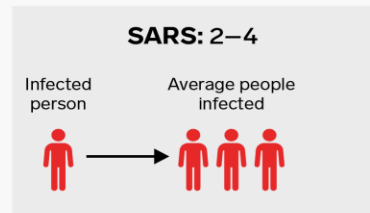
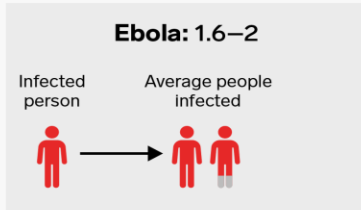
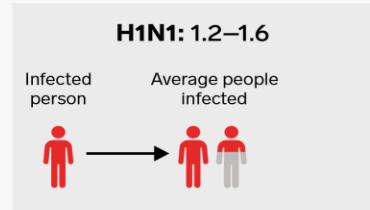
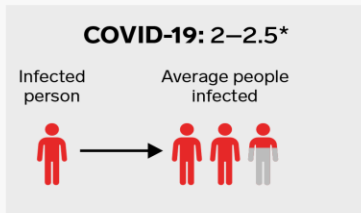
Lidia Morawska, Donald K Milton

We appeal to the medical community and to the relevant national and international bodies to recognize the potential for airborne spread of COVID-19. There is significant potential for inhalation exposure to viruses in microscopic respiratory droplets (microdroplets) at short to medium distances (up to several meters, or room scale), and we are advocating for the use of preventive measures to mitigate this route of airborne transmission.

○ Havayolu ile bulaş:

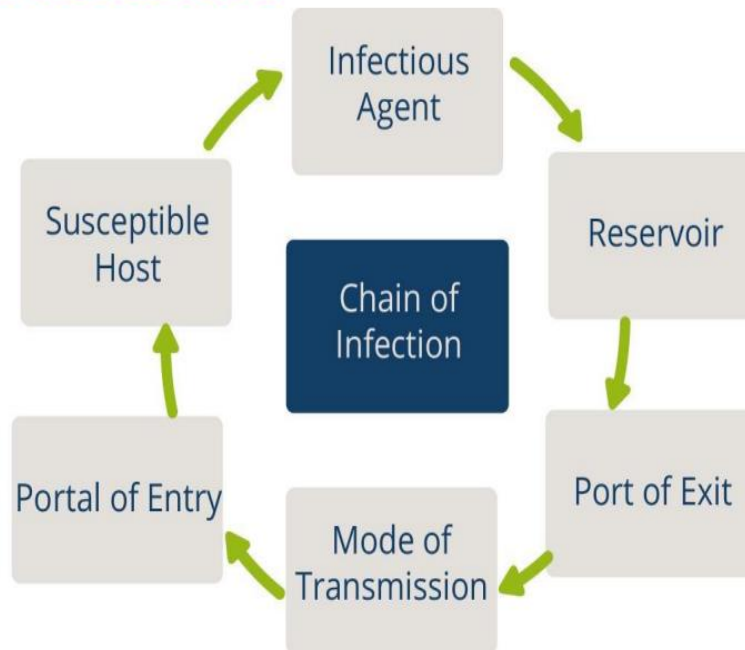
- 239 bilim adamının CID da yeni yayımladığı yoruma göre; SARS-CoV-2'nin hava yoluyla bulaştığı ve konuşma vb faaliyetler sırasında oluşan damlacık partiküllerinin yanısıra daha küçük mikro damlacıkların hatta serbest virionların da hava yoluyla sosyal mesafe olarak tanımlanan 1,5-2 metrelik mesafe uzağına yayılabildiğini ve bu partiküllerin enfektif olduğu iddia ediliyor.

The average number of people that one person with a virus infects, based on the R0 scale



BULAŞTIRICILIK- R_0

Transmission

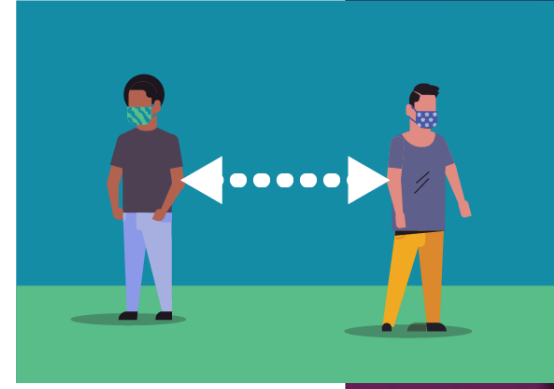


**ENFEKSİYON
ZİNCİRİ**

ENFEKSİYON KONTROL YÖNTEMLERİ

- ⦿ Hastalıktan korunmanın **en önemli yolu enfeksiyon zincirinin kırılması için virüse maruziyetten kaçınmaktır.**
- ⦿ Bulaş yolları dikkate alındığında **toplumda yayılmayı yavaşlatmak için** en etkili enfeksiyon kontrol yöntemleri;
 - 1. Sosyal mesafe ve izolasyon** (1.5-2mt),
 - 2. Maske kullanımı** (çevrede birileri varsa),
 - 3. El hijyeni** (El temizliği ve eller kirliyken ağız, burun ve gözlere temas etmekten kaçınmak),
 - 4. Çevresel Hijyen** (Sık dokunulan yüzeylerin temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi),
 - 5. Solunum Hijyeni** (Öksürük-Hapşırık adabı),

1. SOSYAL MESAFE VE İZOLASYON



- ◉ Virüs damlacık yoluyla 1.5-2 metre (6feet) mesafeye kadar yayılabilmektedir.
- ◉ Bu nedenle en önemli korunma yöntemlerinden biri sosyal mesafeyi korumaktır.
- ◉ En az **1.5-2 metrelik** sosyal mesafenin günlük hayatta alışkanlık haline getirilmesi, **toplum içerisinde yakın temaslardan kaçınılması** önemlidir.
- ◉ Mümkün olduğunca **sosyal izolasyon** sağlanmalı, gerekmedikçe evden çıkılmamalıdır.
- ◉ Evden çıkmak gerekiyorsa **kalabalık alanlardan uzak durulmalı, toplu taşıma araçlarının kullanılmasından kaçınılmalı, zorunlu değilse seyahat edilmemelidir.**

1. SOSYAL MESAFE VE İZOLASYON

- ◉ Sosyal izolasyona yönelik olarak çalışma yapısı uygun olan bütün iş yerlerinde **uzaktan çalışma** yöntemine geçilmelidir.
- ◉ Hastalığın çocuklardaki etkileri zayıf olsa da **çocukların erişkinlere bulaştırma ihtimali** göz önünde bulundurularak, **okulların kapatılması** yayılımı önlemek adına önemli bir önlemdir.
- ◉ **Kitlesel toplantılar ve etkinlikler ertelenmelidir.**
- ◉ Gerektiğinde **sokağa çıkma yasakları** uygulanmalıdır.
- ◉ **Pandemi ile mücadele ancak toplumla birlikte yapılırsa başarılı olabilir.**
- ◉ Bunun için toplumun bilgilendirilmesi enfeksiyon kontrol önlemlerine uyumu artırmak için çok önemlidir.



2. MASKE KULLANIMI



- ◉ Maske kullanımı, virüsün bulaş yoluna yönelik **bir bariyer** oluşturmaktadır.
- ◉ İlk etapta yalnızca hastaların ve hastaya bakım verenlerin maske takması önerilmiştir.
- ◉ **Sağlıklı kişiden çok hastanın veya asemptomatik olguların maske takması çok daha etkili ve önemlidir.**
- ◉ Ancak hastalığın daha çok yaygınlaşması, aerosol yoluyla hatta hava yolu ile bulaş ihtimali ve **asemptomatik bulaştırıcılığın da yüksek** olmasıyla **kendini hasta hissetmeyen sağlıklı bireyler** için de maske kullanımı önerilmektedir.



2. MASKE KULLANIMI

- ◉ Özellikle asemptomatik bulaşın sıklığı nedeniyle Toplumda kullanım açısından tıbbi maske kısıtlı olduğunda **kumaş maskeler** önerilmektedir.
- ◉ Bu maskeler çamaşır makinesinde uygun şekilde yıkanmadan tekrar kullanılmamalıdır.
- ◉ **CDC de maskenin sosyal mesafenin yerini tutmayacağını, önceliğin el hijyeni ve sosyal mesafe önlemleri olduğunu ve yanlış bir güvenlik algısı oluşmaması gerektiğini vurgulamaktadır.**

- **Yüzünüzü örtmeden önce ellerinizi yıkayın**
- **Maskeyi burnunuzu ve ağzınızı kapatacak boşluk bırakmayacak şekilde yerleştirin ve çenenizin altına sabitleyin**
- **Üst şeritteki metal şeriti katlatarak burun kemerine sıkıca oturtun**
- **Kolay nefes alabileceğinizden emin olun**
- **Nemlenen ve kirlenen maskeyi değiştirin**

MASKE NASIL TAKILIR?



- Maskeyi takmadan önce eller en az 20 saniye, su ve normal sabunla yıkanır.
- Su ve sabunun olmadığı durumlarda eller 20-30 saniye alkol içerikli el antiseptiği ile ovalanır.
- Maske; katlı kısmı dış tarafta kalacak, üst tarafındaki metal şerit burun köprüsünün üzerine gelecek şekilde takılır.



- Maske lastikli ise maskenin yanlarındaki lastikler kulak kepçesinden geçirilerek takılır.
- Maske ipli ise maskenin üst kenarlarındaki ipler kulakların üstünden geçirilerek başın arka kısmında bağlanır, alt kenarlarındaki ipler ensede bağlanır.



- Maskenin üst tarafındaki metal şerit burun köprüsünün üzerine hafifçe bastırılarak yerleştirilir.
- Maske burun, ağız ve çeneyi tamamen kapatacak, kenarlardan hava geçişine izin vermeyecek şekilde takılır.



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

[saglik.gov.tr](https://www.saglik.gov.tr/)



<https://www.saglik.gov.tr/> Sağlık Bakanlığı

HOW TO WEAR A MEDICAL MASK SAFELY

Do's →



Find the top side, where the metal piece or stiff edge is



Ensure the colored-side faces outwards



Place the metal piece or stiff edge over your nose



Cover your mouth, nose, and chin



Inspect the mask for tears or holes



Adjust the mask to your face without leaving gaps on the sides



Avoid touching the mask



Remove the mask from behind the ears or head



Keep the mask away from you and surfaces while removing it



Discard the mask immediately after use preferably into a closed bin



Wash your hands after discarding the mask

Remember that masks alone cannot protect you from COVID-19. Maintain at least 1 metre distance from others and wash your hands frequently and thoroughly, even while wearing a mask.

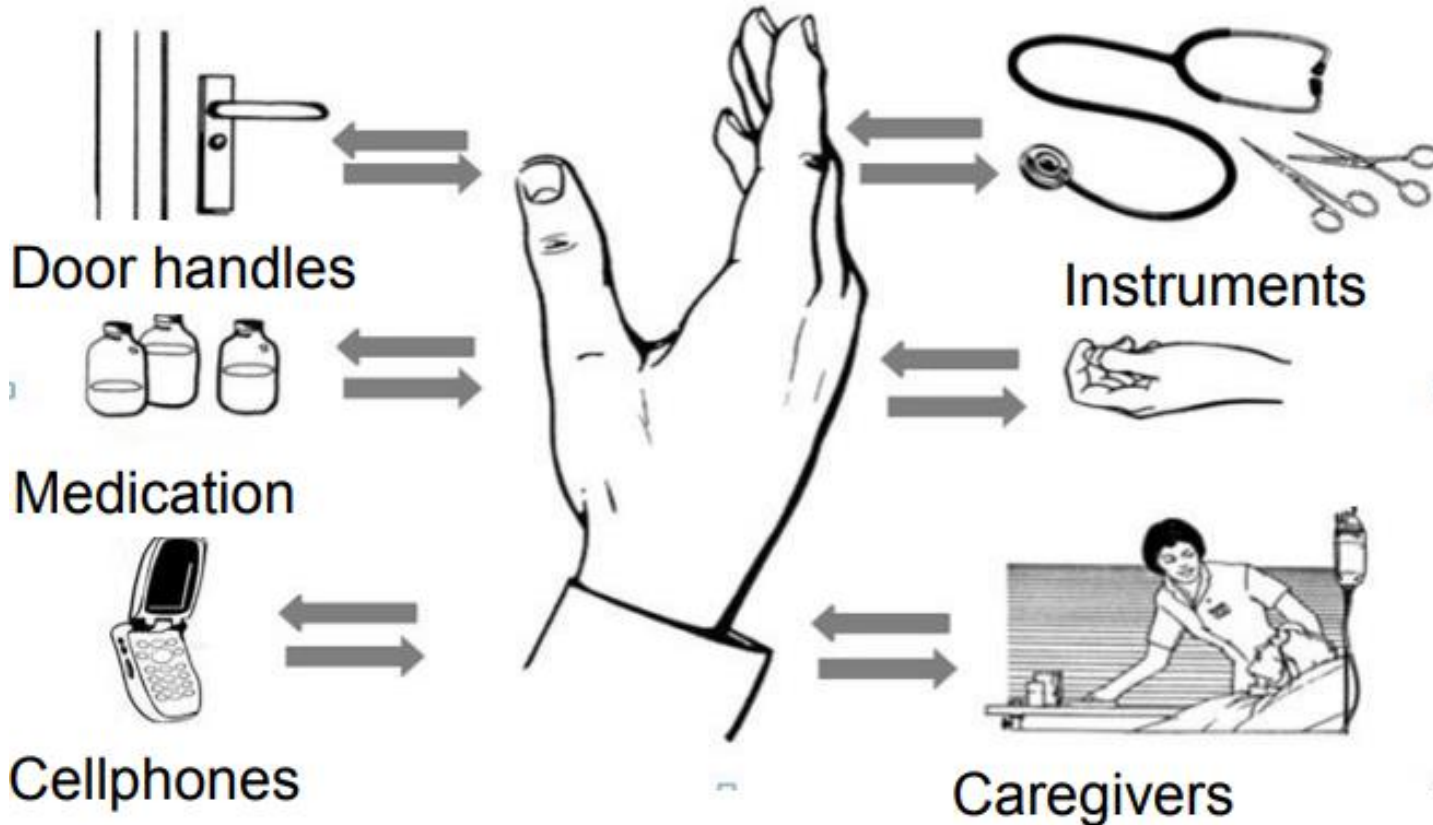
[who.int/epi-win](https://www.who.int/epi-win)



World Health Organization

3. EL HİJYENİ

- Hem toplumda hem de sağlık hizmeti sunumunda çapraz bulaşın engellemesinde en önemli en basit ve en etkili yöntem el hijyenidir.



3. EL HİJYENİ



- ◉ Ellerin gün içerisinde yüz, göz, ağız ve burun ile sık temas etmesi bulaşta önemlidir.
- ◉ Bulaş yollarına yönelik etkili yöntemlerin başında ellerin sık sık yıkanması gelir.
- ◉ Etkili bir el yıkama için eller en az 20 saniye sabun ve su ile yıkanmalıdır.
- ◉ Normal sabun kullanımı virüsün öldürülmesi için yeterli olup ayrıca antiseptik gibi özellikli sabunların kullanılmasına gerek yoktur.
- ◉ Su ve sabuna ulaşamayan durumlarda ise en az %60-70 alkol içeren el dezenfektanlarının kullanımı önerilir.
- ◉ Dezenfektanın ellerin tüm yüzeylerine sürülmesi ve kuruyana kadar birbirine sürtülmesi gerekir.

3. EL HİJYENİ ELDİVEN KULLANIMI

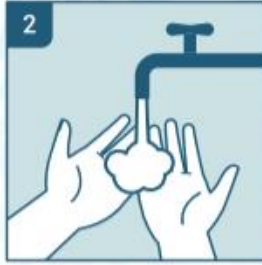
- ⦿ El hijyeni açısından halka açık alanlarda eldiven takılması el hijyeninin yerini alamaz ve yeterli bir önlem değildir.
- ⦿ Eldiven kısa süreli kullanımlarla elde bulunması muhtemel damlacıkların etrafa bulaşması ya da etraftaki damlacıkların ele bulaşması önlenemez.
- ⦿ Ellerin düzenli olarak yıkanması, eldiven kullanımına göre çok daha etkili bir yöntemdir.
- ⦿ Ayrıca eldiven kullanımıyla kişide oluşan hijyen algısı da riskli davranışların artmasına yol açabilir.



ELLERİMİZİ NASIL YIKAMALIYIZ?



1
EL YIKAMA ÖNCESİNDE,
ELLERDEKİ YÜZÜK-SAAAT
GİBİ AKSESUARLAR
ÇIKARILIR



2
AKMAKTA OLAN SU
ALTINDA ELLER İSLATILIR



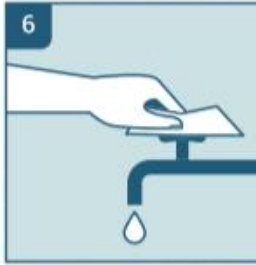
3
ELLER NORMAL SABUN İLE
KÖPÜRTÜLEREK EN AZ
20 SANİYE SÜREYLE
KUVVETLİCE OVIŞTURULUR
BİLEKLER, AVUÇ İÇİ, ELLERİN SIRT
VE PARMAK ARALARI İLE
TIRNAKLARIN KENAR VE UÇLARI



4
ELLER SU ALTINDA İYİCE
DURULANIR



5
ELLER BİLEKLERDEN
BAŞLAYARAK KÂĞIT HAVLU
İLE KURULANIR



6
AYNI KÂĞIT HAVLU İLE
MUSLUK KAPATILIR

SOSYAL TİP EL YIKAMA (EN AZ 20 SN)

WHEN TO WASH YOUR HANDS?



- Before cleaning your nose
- After coughing and sneezing
- After touching garbage and rotten food
- After handling raw foods
- After using public transportation
- Before and after preparing food
- Before and after meals
- Before and after using the toilet
- Before brushing your teeth or cleaning your face and eyes



- After using public transportation
- After touching animals
- When hands become visibly dirty
- After getting home



HOW TO WASH YOUR HANDS?

- 1 Before washing your hands, remove any accessories such as ring, watch.
- 2 Wet your hands with running water



- 4 Thoroughly rinse your hands with running water.
- 5 Dry your hands with paper towel from the wrists.
- 6 Turn off the tap using that used paper towel.



- 3 Vigorously rub soap over wrists, palms, backs of hands, nails and between fingers by scrubbing for at least 20 seconds.



Ministry of Health

saglik.gov.tr

/SaglikBakanligi



4. ÇEVRE TEMİZLİĞİ

- Bir diğer etkili önlem ise evde-işyerlerinde ve toplu kullanım alanlarında sıklıkla temas edilen yüzeylerin düzenli olarak temizlenmesi ve dezenfekte edilmesidir.
- Hastalığın temasla bulaşı düşünüldüğünde çevre temizliği el hijyenine büyük katkı sağlar.
- Toplumsal olarak beraber yaşanan yerlerde sık ve ortak kullanılan yüzeyler dezenfekte edilmelidir.
- **Masalar, kapı kolları, aydınlatma düğmeleri** gibi temasın çok sık olduğu alanların temizliğine özen gösterilmelidir.
- Temizlikte sulandırılmış çamaşır suları kullanılabileceği gibi alkollü solüsyonlar kullanılacaksa en az %60-70 alkol içermesine dikkat edilmelidir.
- Bu ortamların **düzenli olarak havalandırılması** da virüs yükünü azaltmak için çok önemlidir.

5. RESPIRATUVAR HİJYEN / ÖKSÜRÜK ADABI



- ◉ Damlacıkların ellere bulaşmasını ve çevreye yayılmasını önlemek adına öksürür, hapşırırken ağız ve burnun mendil ile kapatılması, mendil olmayan durumlarda ise dirsek içiyle kapatılması gereklidir.
- ◉ Öksürme/ hapşıрма sırasında;
 - ◉ Başınızı yanınızdakilerden aksi tarafa çevrilmesi,
 - ◉ Ağız ve burnu mendil veya dirsek içi ile kapatılması,
 - ◉ Kirlenen mendil veya maskelerin ağız kapaklı çöp kutularına atılması ve
 - ◉ Solunum sekresyonları ile temas sonrası ellerin yıkanması veya alkol içeren el antiseptiği kullanılması

KORONAVİRÜS RİSKİNE KARŞI

14 KURAL

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

- 1 Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca olarak yıkayın.
- 2 Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle arınıza en az 3-4 adım mesafe koyun.
- 3 Öksürme veya hapşırma sırasında ağız ve burnu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.
- 4 Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçının.
- 5 Ellerinizi gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayın.
- 6 Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.
- 7 Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.
- 8 Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.
- 9 Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.
- 10 Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.
- 11 Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.
- 12 Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.
- 13 Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.
- 14 Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

**KORONAVİRÜS
ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN
DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.**

14 KURAL

14 RULE

THE CORONAVIRUS
AGAINST RISK

For information:
www.saglik.gov.tr

- 1 Wash your hands frequently with soap and water for at least 20 seconds by scrubbing.
- 2 Keep at least 3-4 steps away from people who show symptoms of colds.
- 3 Cover your mouth and nose with disposable wipes during coughing and sneezing. If there are no wipes, use the inside of the elbow.
- 4 Avoid physical contacts such as handshaking and hugging.
- 5 Do not touch your eyes, mouth and nose with your hands.
- 6 Cancel or postpone your travels abroad.
- 7 Spend the first 14 days at home on your return from abroad.
- 8 Ventilate your environment frequently.
- 9 Wash your clothes at 60-90 °C with regular detergent.
- 10 Clean frequently used surfaces such as door handles, fixtures and sinks with water and detergent every day.
- 11 If you have cold symptoms, avoid contact with people, especially the elders and those with chronic diseases and do not go out without wearing a mask.
- 12 Do not share your personal belongings such as towels.
- 13 Drink plenty of fluids, maintain a balanced diet and pay attention to your sleep patterns.
- 14 If you have persistent fever, cough and shortness of breath, go to a health facility wearing a mask.



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

**THE CORONAVIRUS IS NOT
STRONGER THAN THE
MEASURES YOU WILL TAKE**

<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/>

SAĞLIK KURULUŞLARINDA ENFEKSİYON KONTROLÜ

- ◉ Bulaş yolları dikkate alındığında, olası/kesin **bütün hastalarda standart önlemler** alınmalı, **COVID-19 varlığı düşünülen vakalarda ise damlacık ve temas izolasyonu önlemleri** alınmalıdır.
- ◉ Bugün için virüs atılım ve bulaştırıcılık süreleri bilinmediği için, **hastalar sağlık kuruluşunda bulunduğu süre boyunca izolasyon önlemlerine devam edilmelidir.**
- ◉ Hastalar **taburcu olup asemptomatik hale gelene kadar** bu önlemlere devam edilmelidir.

SAĞLIK KURULUŞLARI COVID 19 İÇİN ÖNLEMLER

Standart Enfeksiyon Kontrol Önlemleri
(Her Hasta İçin Her Zaman Uygulanması Gerekli Önlemler)

+

(Bulaş Yoluna Yönelik) İzolasyon Önlemleri
(Damlacık-Temas İzolasyon Önlemleri)

+

Triyaj Uygulaması

+

İzole/Tek Kişilik Oda

Mümkün Değilse Kohort Yapılabilir (mesafe en az 1 mt olmalı)

+

El Hijyeni

+

Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE)

+

Hastaya Özel Ekipmanlar

+

Hasta Hareketinin Sınırlandırılması

STANDART ÖNLEMLER

- ⊙ **Her Hasta İçin Her Zaman Tüm Hastalara!**
- ⊙ Olası/Kesin tanılı tüm hastalar için uygulanması gereken **en temel enfeksiyon kontrol önlemleridir**
 - El hijyeni ve eldiven kullanımı
 - Tıbbi maske (Cerrahi maske) kullanımı
 - Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) kullanımı
 - Çevre temizliği ve dekontaminasyonu
 - Güvenli enjeksiyon uygulamaları
 - Hasta bakım ekipmanlarının temizlik ve dezenfeksiyonu
 - Kirli tekstillerin güvenli toplanması ve temizliği
 - Tıbbi atık yönetimi

STANDART ÖNLEMLER

Olası enfeksiyon tanısına bakılmaksızın,
tüm hastalarda uygulanması gereken
önlemler



EL HİJYENİ

Hastaya temas öncesi ve
sonrası el hijyeni sağlanmalıdır.

PERSONELİN KORUYUCU EKİPMAN KULLANIMI

Kan, vücut sıvısı (ter hariç), bütünlüğü bozulmuş deri ve mukoz
membran ile temas riski varlığında kişisel koruyucu ekipman
giyilmelidir (eldiven, önlük, maske, göz/ yüz koruyucu)



ELDİVEN KULLANIMINDA EL HİJYENİ

Eldiven giymeden önce ve çıkartıldıktan sonra
el hijyeni sağlanmalıdır

DELİCİ KESİCİ ALET KULLANIMI

İğneler kullanıldıktan sonra kapağı kapatılmamalı,
ucu bükülmemeli (delici aletler dahil),
delinmeye dirençli sarı kutulara atılmalıdır



ÇEVRE KONTAMİNASYONUNUN ÖNLENMESİ

Kan ve vücut sıvıları ile kirlenen tekstil malzemeleri özel
sızdırmaz torbalar içinde alandan uzaklaştırılmalıdır

PERSONEL SAĞLIĞI

Personel ellerindeki tüm yara ve
çatlakları pansuman malzemesi ile
kapatmalıdır



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr


/SaglikBakanligi

STANDARD PRECAUTIONS

These precautions should be implemented for all
patients regardless of potential infection diagnosis



CLEAN YOUR HANDS

Clean your hands before and after contacting
with the patient.

USE OF PROTECTIVE EQUIPMENT BY PERSONNEL

Use personal protective equipment (gloves, gown, mask, goggles/face
shield) when there is a risk of contact with blood, body fluid (excluding
sweat), non-intact skin and mucous membranes



CLEANING THE HANDS WHEN USING GLOVES

Clean your hands before wearing and after removing
the gloves



USE OF SHARP OBJECTS

After using the needles, do not close their caps, bend their tips
(including sharp objects), throw them into yellow puncture resistant
containers



PREVENTING ENVIRONMENTAL CONTAMINATION

Textile materials contaminated with blood and body fluids
should be removed from the area inside special tight bags



PERSONNEL HEALTH

Personnel should cover any wounds and
cracks on their hands with dressing material



MINISTRY OF HEALTH

saglik.gov.tr


/SaglikBakanligi

How to Handwash?

WASH HANDS WHEN VISIBLY SOILED! OTHERWISE, USE HANDRUB

 Duration of the entire procedure: 40-60 seconds



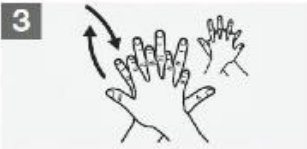
Wet hands with water;



Apply enough soap to cover all hand surfaces;



Rub hands palm to palm;



Right palm over left dorsum with interlaced fingers and vice versa;



Palm to palm with fingers interlaced;



Backs of fingers to opposing palms with fingers interlocked;



Rotational rubbing of left thumb clasped in right palm and vice versa;



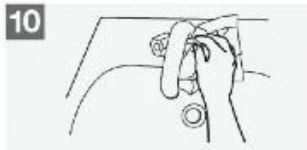
Rotational rubbing, backwards and forwards with clasped fingers of right hand in left palm and vice versa;



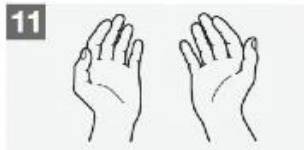
Rinse hands with water;



Dry hands thoroughly with a single use towel;



Use towel to turn off faucet;



Your hands are now safe.

ETKİLİ EL YIKAMA
(EN AZ 40-60 SN)



World Health
Organization

Patient Safety

A World Alliance for Safer Health Care

SAVE LIVES
Clean Your Hands

All reasonable precautions have been taken by the World Health Organization to verify the information contained in this document. However, the published material is being distributed without warranty of any kind, either expressed or implied. The responsibility for the interpretation and use of the material lies with the reader. In no event shall the World Health Organization be liable for damages arising from its use. WHO acknowledges the Hôpital Universitaire de Genève (HUG), in particular the members of the Infection Control Programme, for their active participation in developing this material.

May 2009

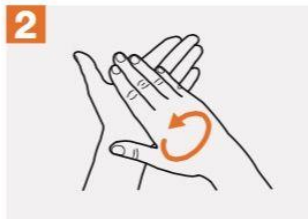
How to Handrub?

RUB HANDS FOR HAND HYGIENE! WASH HANDS WHEN VISIBLY SOILED

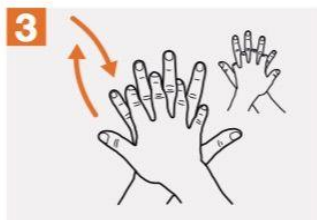
 **Duration of the entire procedure: 20-30 seconds**



Apply a palmful of the product in a cupped hand, covering all surfaces;



Rub hands palm to palm;



Right palm over left dorsum with interlaced fingers and vice versa;



Palm to palm with fingers interlaced;



Backs of fingers to opposing palms with fingers interlocked;



Rotational rubbing of left thumb clasped in right palm and vice versa;

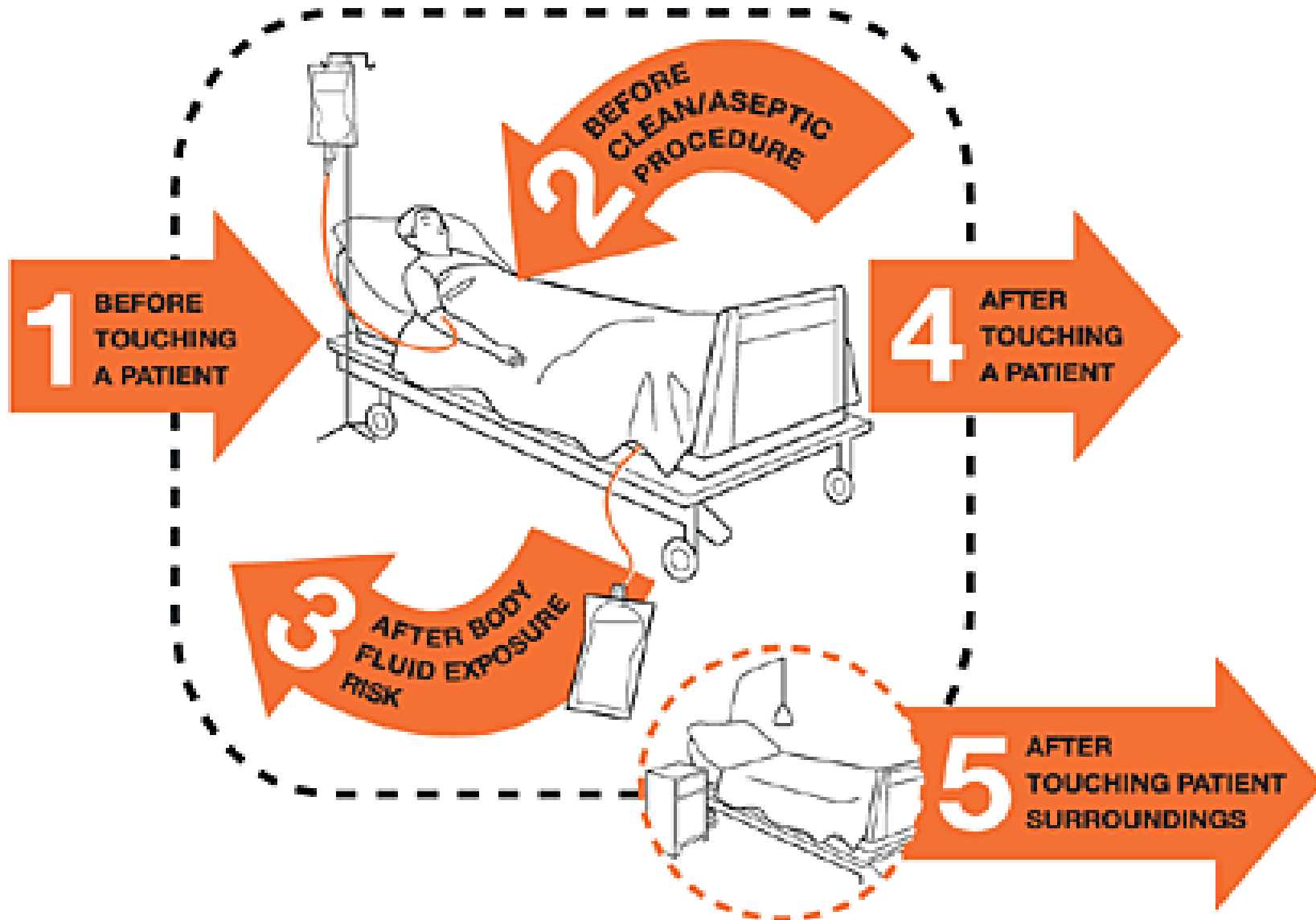


Rotational rubbing, backwards and forwards with clasped fingers of right hand in left palm and vice versa;



Once dry, your hands are safe.

MY 5 MOMENTS FOR HAND HYGIENE



TEMAS İZOLASYONU

Standart önlemlere ek olarak uygula

Temas ile oluşabilecek hastalıklara karşı uygulanır.
Hasta tek kişilik odaya yatırılır.



ODAYA GİRİŞTE



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile
el ovalama veya el yıkama



ÖNLÜK GİY
Hasta ve/veya çevresi ile
temas ihtimali



ELDİVEN GİY

ODADAN ÇIKARKEN



**ELDİVENİ
ÇIKAR**



**ÖNLÜĞÜNÜ
ÇIKAR**



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile
el ovalama veya el yıkama



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr

1000
/SağlıkBakanligi

CONTACT ISOLATION

Implement in addition to the standard precautions

They are implemented against diseases that can be transmitted
through contact. The patient is admitted to a single room.



WHEN ENTERING THE ROOM



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an alcohol
based hand sanitizer or wash your
hands



WEAR YOUR GOWN
Possibility of contact with the
patient and/or his/her environment



WEAR GLOVES

WHEN LEAVING THE ROOM



REMOVE YOUR GLOVES



REMOVE YOUR GOWN



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an alcohol based
hand sanitizer or wash your hands



MINISTRY OF
HEALTH

saglik.gov.tr

1000
/SağlıkBakanligi

DAMLACIK İZOLASYONU

Standart önlemlere ek olarak uygula

Öksürme, hapşırma ve konuşma ile bulaşabilecek hastalıklara karşı uygulanır. Hasta tek kişilik odaya yatırılır.



HASTANIN NAKLİ GEREKLİYSE
TIBBİ MASKE KULLANMASINI SAĞLA



HASTAYA 1 METREDEN DAHA YAKIN ÇALIŞIRKEN



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile el ovalama veya el yıkama



TIBBİ MASKE KULLAN



GÖZLÜK/YÜZ KORUYUCU KULLAN

HASTA ALANINDAN AYRILIRKEN



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile el ovalama veya el yıkama



GÖZLÜK/YÜZ KORUYUCUYU ÇIKAR



MASKEYİ ÇIKAR
Hastadan en az bir metre uzaklaştıktan sonra



EL HİJYENİ
Alkol bazlı el antiseptiği ile el ovalama veya el yıkama



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr


/SaglikBakanligi

DROPLET ISOLATION

Implement in addition to the standard precautions

They are implemented against diseases that can be transmitted through coughing, sneezing and speaking. The patient is admitted to a single room.



ENSURE THE PATIENT USES A MEDICAL MASK



WHEN WORKING AT A DISTANCE OF CLOSER THAN 1 METER



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an alcohol based hand sanitizer or wash your hands



WEAR A MEDICAL MASK



WEAR GOGGLES/FACE SHIELD

WHEN LEAVING THE PATIENT AREA



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an alcohol based hand sanitizer or wash your hands



REMOVE THE GOGGLES/FACE SHIELD



REMOVE THE MASK
After moving at least one meter away from the patient



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an alcohol based hand sanitizer or wash your hands



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr


/SaglikBakanligi

SOLUNUM İZOLASYONU

Standart önlemlere ek olarak uygula

Solunum yoluyla bulaşabilecek hastalıklara karşı uygulanır.

(kızamık, su çiçeği, yaygın zona, akciğer veya larenks tüberkülozu)

Hasta mümkünse negatif basınçlı izolasyon odasında izlenmelidir.



HASTANIN NAKLİ
GEREKLYSE TIBBİ
MASKE KULLANMASINI
SAĞLA



HASTANIN
ODA KAPISI
SÜREKLİ KAPALI
TUTULMALI



HASTA ALANINA GİRMEDEN ÖNCE



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile
el ovalama veya el yıkama



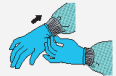
ÖNLÜK GİY



MASKE KULLAN
N95 / FFP2



**GÖZLÜK/YÜZ
KORUYUCU KULLAN**
Aerosol oluşturan işlem ve
sıçrama ihtimali olan durumlarda



ELDİVEN GİY

HASTA ALANINDAN AYRILIRKEN



ELDİVENİNİ ÇIKAR
Sonrasında el hijyeni sağla



**GÖZLÜK/YÜZ
KORUYUCUYU ÇIKAR**



ÖNLÜĞÜ ÇIKAR



MASKEYİ ÇIKAR
Hasta alanından
çıktıktan sonra



EL HİJYENİ SAĞLA
Alkol bazlı el antiseptiği ile
el ovalama veya el yıkama

RESPIRATORY ISOLATION

Implement in addition to the standard precautions

They are implemented against diseases that can be transmitted through respiration.
(measles, chicken pox, disseminated shingles, lung or larynx tuberculosis)
The patient should be monitored in a negative pressure isolation room, if possible.



IF THE PATIENT IS TO
BE TRANSFERRED
ENSURE THE PATIENT
USES A MEDICAL MASK



ALWAYS KEEP
THE DOOR OF
THE PATIENT'S
ROOM CLOSED



BEFORE ENTERING THE PATIENT AREA



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with
an alcohol based hand
sanitizer or wash your
hands



WEAR YOUR GOWN



USE A MASK
N95 / FFP2



**WEAR
GOGGLES/FACE
SHIELD**
In cases where there is
a possibility of aerosol
forming procedure and
splash



WEAR GLOVES

WHEN LEAVING THE PATIENT AREA



**REMOVE YOUR
GLOVES**
Clean your hands
afterwards



**REMOVE THE
GOGGLES/FACE SHIELD**



REMOVE THE GOWN



REMOVE THE MASK
After leaving
the patient area



CLEAN YOUR HANDS
Scrub your hands with an
alcohol based hand
sanitizer or wash your
hands.



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr

/SaglikBakanligi



T.C. SAĞLIK
BAKANLIĞI

saglik.gov.tr

/SaglikBakanligi

OLASI/KESİN COVID-19 VAKALARI İLE 1 METREDEN DAHA YAKIN TEMAS EDECEK SAĞLIK PERSONELİ İÇİN GEREKLİ KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN (KKE) OLARAK;

- ◉ **1. Eldiven,**
- ◉ **2. Önlük** (steril olmayan, tercihen sıvı geçirimsiz ve uzun kollu),
- ◉ **3. Tıbbi maske** (cerrahi maske),
- ◉ **4. En az N95/FFP2maske** (Sadece aerosol oluşturan işlemler sırasında),
- ◉ **5. Yüz koruyucu,**
- ◉ **6. Gözlük,**
- ◉ **7. Sıvı sabun,**
- ◉ **8. Alkol bazlı el antiseptiği,**
- ◉ Yataklı sağlık kurumları tarafından yeterli miktarda hazır bulundurulmalıdır.
- ◉ **Tulum, bone, ayak koruyucu** hasta bazında karar alınarak, özellikle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği durumlarda kullanılabilir.

TIBBİ MASKE KULLANIMI

- ◉ Sağlık kuruluşlarında tüm alanlarda **tıbbi maske** takılması zorunlu olmalıdır.
- ◉ Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) hastalara ve bakım verenlere tıbbi maske kullanımını önermektedir.
- ◉ Ancak maske takmak tek başına kullanıldığında etkili bir yöntem değildir.
- ◉ DSÖ özellikle tıbbi maske takan kişilerin el hijyeni ve sosyal mesafe gibi önlemleri göz ardı etmemesini ve yanlış bir güvenlik algısı oluşmaması gerektiğini vurgulamaktadır.
- ◉ Maske kullanımı uygun takma ve çıkarma yöntemleriyle uygulanmalıdır.
- ◉ Tıbbi maske nemlendiği anda değiştirilmeli, bu işlem sırasında maskenin önüne dokunmadan arkadan çıkarılarak kapalı bir çöp kutusuna atılmalıdır.
- ◉ Tek kullanımlık maskelerin tekrar kullanılması uygun değildir.

N95/FFP2 MASKE KİM

Olası COVID-19 hastalarına aerosol oluşturan işlem* yapanlar
(Solunum örneği alma, aspirasyon, entübasyon, resüsitasyon, bronkoskopi vb)



Olası COVID-19 hastalarına muayene, tedavi, kişisel bakım verenler :
Doktor, hemşire, hasta bakıcı vd.



Olası COVID-19 hasta odasına giren personel :
Temizlik personeli, Güvenlik görevlisi, Yemek servis personeli
Refakatçi (Bulunması zorunlu ise)



Hasta bakım alanları dışında çalışanlar
Hastalarla temas etmeyen idari personel

Maske kullanımı
gerekmez

N95/FFP2 MASKE NE ZAMAN NASIL

COVID-19 OLASI/KESİN OLGULARDA N95/FFP2 MASKE KULLANIMI

SAĞLIK ÇALIŞANLARI HANGİ İŞLEMLER SIRASINDA KULLANMALIDIR?

Aerosol Oluşturan İşlemler

<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/>



NASIL KULLANILIR?

1

Maskenin her kullanımı öncesi ve sonrası el hijyeni sağlanmalıdır.

2

Maske takan kişi tıraşlı, sakalsız ve saçları toplu olmalıdır.

3

Aerosol oluşturan işlemler öncesinde maske takılmalıdır.

4

Her takılma sonrasında maskenin yüze oturduğundan emin olunmalıdır.

5

Maske yüzeyi kontaminasyonunu azaltmak için N95 üzerinden maskeyi kapatan yüz koruyucu/tıbbi maske kullanılabilir.

6

Kullanım sırasında maskenin dış yüzeyine dokunulmamalıdır.

7

Kazara dokunulursa eller en az 20 saniye, su ve normal sabunla yıkanmalı veya alkol içerikli el antiseptiği ile ovalanmalıdır.

8

Maske kullanım sırasında kirlenir, nemlenir veya yırtılır ise mutlaka yenisiyle değiştirilmelidir.

9

Maskeler kesinlikle ortak kullanılmamalıdır.

10

Hasarlanmış ve kullanımı güçleşen maske atılmalıdır.

11

Maske kan, solunum, nazal sekresyon veya diğer vücut çıkartıları ile kontamine olması durumunda atılmalıdır.

12

Çıkarılırken ve çıkarıldıktan sonra maskenin dış kısmına dokunulmamalıdır.

13

Kullanılan maske çıkarıldıktan sonra tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.

14

Maskeler sterilize edilip tekrar kullanılmamalıdır.

KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN

KULLANIM KURALLARI

- ◉ KKE giyme öncesi ve çıkarma sonrası el hijyeni!
- ◉ KKE nerede ve ne zaman kullanılması endikasyonları net belirlenmelidir
 - Riske veya bulaş olasılığına dayalı seçilmeli
- ◉ Hasta ile temas öncesi giyilmeli
- ◉ Kirlenmiş veya bütünlüğü bozulmuşsa derhal değiştirilmeli
- ◉ Yapılacak iş biter bitmez çıkartılmalı
- ◉ Kendi kendini kontamine etmekten korunmak için daima dikkatle çıkartılmalı (en kirliden en temize doğru)
- ◉ Tekrar kullanılabilir KKE her kullanım sonrasında temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanmalıdır

KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLARIN (KKE) UYGUN KULLANIMI

Kullanılması gereken KKE, mevcut bulaş riski, hasta ve hastalık durumuna göre önerilen korunma önlemleri çerçevesinde (standart, temas, damlacık veya solunum yolu izolasyon önlemleri) değişecektir. **AŞAĞIDAKİ SIRA İLE GİYİLMELİDİR**

1. ÖNLÜK

- Uzun kollu, bileklikli, dizlere kadar olmalı, tüm gövde ön kısmını ve sırtı örtmelidir.
- Boyun ve bel bölgesinden bağlanmalıdır.



2. TIBBİ MASKE VE N95/FFP2 MASKE

- Maske, burun, ağız ve çenenin alt kısmını kapsayacak şekilde açılmalı ve yanlardan hava almayacak şekilde yerleştirilerek sıkıca bağlanmalıdır. Burun köprüsü üstündeki telli esnek bant sıkıştırılmalıdır.



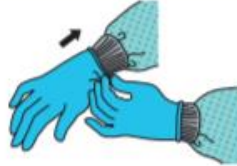
3. GÖZLÜK YA DA YÜZ KORUYUCU

- Yüz ve gözler kapatacak şekilde ayarlanmalıdır.



4. ELDİVEN

- İzolasyon önlüğünün bilek kısmını kapatacak şekilde giyilmelidir.



GÜVENLİ ÇALIŞMA KURALLARI

- Ellerle yüze dokunmaktan kaçınılmalıdır.
- Ellerle maskenin ip veya lastiği dışında hiçbir yerine temas edilmemelidir.
- Dokunulan yüzeyler sınırlandırılmalıdır.
- Yırtılan veya aşırı kirlenen eldivenler değiştirilmelidir.
- İşlem öncesi ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.



T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

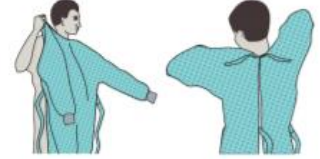
KKE GİYME SIRASI

PROPER USE OF PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT (PPE)

The required PPE will vary depending on the current transmission risk, patient and disease condition in line with the proposed protection measures (standard, contact, droplet or respiratory tract isolation methods). **WEAR YOUR PPE IN FOLLOWING ORDER**

1. GOWN

- It should have long sleeves, wrist straps, and extend to the knees and cover the back.
- It should be tied from the neck and waist area.



2. MEDICAL MASK AND N95/FFP2 MASK

- The mask should extend to cover the nose, mouth and lower part of the chin, and should be tied tightly preventing ingress of air from the sides. The flexible wire strap on the nose bridge part should be bendable.



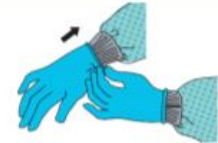
3. PROTECTIVE GOGGLES OR FACE SHIELD

- It should be adjusted to cover the face and eyes.



4. GLOVES

- It should be worn to cover the wrist part of the isolation gown.



SAFE WORKING GUIDELINES

- Avoid touching your face with your hands.
- Do not touch any part of the mask other than the rope or elastic band.
- Limit the surfaces you touch.
- Replace the torn or extremely dirty gloves.
- Clean your hands before and after a procedure.



T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

KKE AŞAĞIDAKİ SIRA İLE ÇIKARTILMALIDIR

Maske hariç diğer tüm KKE'ler hasta odasından çıkmadan önce çıkartılır.
Maske hasta odasından çıktıktan sonra çıkartılır.

1. ELDİVEN

- Eldivenlerin dış yüzeyi her zaman kontamine kabul edilir
- Eldivenli el kullanılarak diğer eldeki eldiven çıkarılır
- Çıkarılan eldiven, halen eldiven takılı olan elde tutulur
- Parmaklar önlük bilekliğinden eldivenin altına sokularak eldiven sıyılır
- Eldiven çıkartılırken eller kontamine olursa hemen, diğer türlü KKE'ler çıkarıldıktan sonra el hijyeni sağlanır
- Eldivenler tıbbi atık kutusuna atılır



2. GÖZLÜK YA DA YÜZ KORUYUCU

- Gözlüklerin ve yüz koruyucusunun dış yüzeyi kontamine kabul edilir
- Gözlük ya da yüz koruyucusu başın arkasındaki kafa bandı kaldırılarak ön tarafına dokunulmadan çıkarılır
- Gözlük ya da yüz koruyucusu çıkartılırken eller kontamine olursa hemen el hijyeni sağlanır
- Ekipman tekrar kullanılabilir ise, temizlik işlemi için uygun olan yere bırakılır, değilse tıbbi atık kutusuna atılır



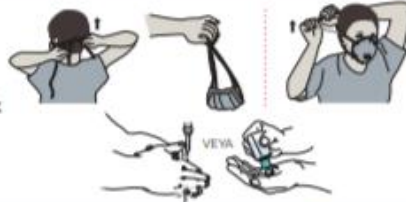
3. ÖNLÜK

- Önlüğün ön kısmı ve kolları kontamine kabul edilir
- Önlüğün bağcıklarını gevşetilir. Bağcıklara ulaşmaya çalışırken önlüğün kontamine yerlerinin vücuda temas etmemesine dikkat edilmelidir
- Önlük sadece içine dokunmaya dikkat ederek boyun ve omuzdan sıyrılarak çıkartılmalıdır
- Önlüğü çıkartırken eller kontamine olursa hemen el hijyeni sağlanır
- Önlüğün iç kısmı dışa gelecek şekilde katlanıp tıbbi atık kutusuna atılır



4. TIBBİ MASKE N95/FFP2 MASKE

- Maskenin ön kısmı kontamine kabul edilir.
- Maske önce alt bağcık sonra üst bağcığından tutularak ön kısma dokunmadan çıkartılır ve tıbbi atık kutusuna atılır
- El hijyeni sağlanır.



TÜM KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMANLAR ÇIKARILDIKTAN SONRA ELLER SU ve SABUNLA YIKANMALI ya da ALKOL BAZLI EL ANTİSEPTİĞİ KULLANILMALIDIR.



T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

KKE ÇIKARMA SIRASI

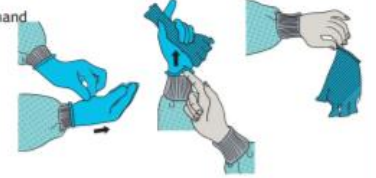
TAKE OFF YOUR PPE IN FOLLOWING ORDER

All PPE other than mask should be taken off before leaving the patient's room. The mask should be taken off after leaving the patient's room.

1. GLOVES

- Outer surface of gloves should always be considered as contaminated

- Pull of the glove on the other hand with the gloved hand
- The glove pulled off is held in the gloved hand
- The glove is pulled off inserting the fingers inside the glove through the cuff of your gown
- If your hands got contaminated while removing the gloves, clean your hands after taking all other PPE
- Throw the gloves into the medical waste bin



2. PROTECTIVE GOGGLES OR FACE SHIELD

- Outer surface of goggles and face shield should always be considered as contaminated
- Goggles or face shield is removed lifting the headband at the back of the head without touching the front side
- Clean your hands immediately if your hands got contaminated when removing the goggles or face shield
- If the equipment is reusable, leave it in a suitable place for cleaning, if not, throw it inside the medical waste bin



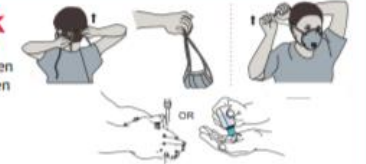
3. GOWN

- The front side and sleeves of gown are considered as contaminated
- The laces of the gown are loosened. Avoid contacting the contaminated parts of the gown with your body when reaching out the laces
- Remove the gown pulling from the neck and shoulders avoiding to touch the inner part of the gown
- Clean your hands immediately if your hands got contaminated when removing the gown
- Fold the gown with inside out and throw it inside the medical waste bin



4. MEDICAL MASK N95/FFP2 MASK

- The front side of mask is considered as contaminated.
- The mask is removed by holding the lower lace and then the upper lace without touching the front side and then it is thrown in the medical waste bin
- The hands are cleaned.



AFTER REMOVING ALL PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT, WASH YOUR HANDS WITH WATER AND SOAP OR USE ALCOHOL BASED HAND SANITIZER.



T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

<https://hsgm.saglik.gov.tr/en/>

Physical distancing, face masks, and eye protection to prevent person-to-person transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: a systematic review and meta-analysis

Derek K Chu, Elie A Akl, Stephanie Duda, Karla Solo, Sally Yaacoub, Holger J Schünemann, on behalf of the COVID-19 Systematic Urgent Review Group Effort (SURGE) study authors*

Summary

Background Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) causes COVID-19 and is spread person-to-person through close contact. We aimed to investigate the effects of physical distance, face masks, and eye protection on virus transmission in health-care and non-health-care (eg, community) settings.

- Sağlık bakımı ve toplum ortamlarında fiziksel mesafe, yüz maskeleri ve göz korumasının virüs bulaşması üzerine etkilerini araştıran bir meta-analiz
- SARS-CoV-2 ve şiddetli akut solunum sendromuna neden olan betacoronavirüsler ve Mers Cov üzerine 3 Mayıs 2020'ye kadar yapılan yayınlar sistematik olarak değerlendirmişler.
- 16 ülke ve altı kıtada 172 gözlemsel çalışma tespit etmiştir (n = 25697 hast) (hiç biri randomize kontrollü çalışma değil, 44 ü karşılaştırmalı çalışma)

What protects against COVID-19 infection or transmission?

Intervention

Chance of infection or transmission

Without intervention

With intervention



Physical distancing

For every metre further away in distancing, the relative effect might increase

Less than 1m distancing



12.8%

1m or more distancing



2.6%

Certainty of evidence: **Moderate***



Face masks

Without masks or respirators



17.4%

With masks or respirators



3.1%

Certainty of evidence: **Low***



Eye protection

Without eye protection



16.0%

With eye protection



5.5%

Certainty of evidence: **Low***

* See the paper below for full explanations of certainty and why these categories are used. Moderate certainty: we are moderately confident in the effect estimate; the true effect is probably close to the estimate, but it is possibly substantially different. Low certainty: our confidence in the effect estimate is limited; the true effect could be substantially different from the estimate of the effect.

Even when properly used and combined, none of these interventions offers complete protection and other basic protective measures (such as hand hygiene) are essential to reduce transmission

Chu DK, Akl EA, Duda S, et al.
Physical distancing, face masks, and eye protection to prevent person-to-person transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: a systematic review and meta-analysis.
Lancet 2020. Published online June 1.

THE LANCET

TEŞEKKÜRLER...